

De Kala Hamsa

– Loes Moreno

Het is al vaker gezegd dat de oude wijsheid in alles naar voren komt. John Algeo heeft eens uitgelegd tijdens een weekend hier in Naarden, dat iedereen zijn eigen 'White Pony' of stokpaardje heeft. Voor mij is dat de Kala Hamsa. Het is een symbool uit de Veda's dat onder andere voorkomt in *De Geheime Leer* en in *De Stem van de Stilte* van H.P. Blavatsky.

Deze lezing werd gegeven tijdens de Zomerschool TVN, juli 2004 die als thema had 'Door het oog naar het hart, een zoektocht door De Geheime Leer'.

In *De Stem van de Stilte* wordt in noot 16 op pagina 91 aangegeven dat de Kala Hamsa de Zwaan buiten tijd en ruimte is die kan veranderen in de Zwaan binnen de tijd.

Omdat de zwaan een trekvogel is duidt de Kala Hamsa ook de Eeuwige Beweging aan die er ligt in het voortdurende pogen van de gelimiteerde materie om zichzelf te overstijgen. De Kala Hamsa is als een symbool van transcendentie.

In het *Het Goddelijk Plan* van G. Barborka, deel 1 pagina 293, wordt aangegeven dat het woord hansa gans of zwaan betekent. Kala kan relatieve tijd betekenen, maar het kan ook duur betekenen, absolute eeuwige tijd.

In *De Stem van de Stilte* staan in fragment 1 de volgende verzen:

19: De Grote Wet zegt: Om de kenner van het Alzelf te worden, moet u eerst de kenner van het zelf zijn. Om de kennis van dat zelf te bereiken, moet u het Zelf aan het Niet-Zelf offeren, het Zijn aan het Niet Zijn en dan kunt u tussen de vleugels van de GROTE VOGEL rusten. Ja, zoet is het rusten tussen de vleugels van dat wat niet geboren is, noch sterft, maar het AUM is in alle eeuwigheid.

20: Bestijg de Levensvogel, als u weten wilt.

21: *Geef uw leven op, als u leven wilt.*

22: *Drie hallen voeren naar het eind van uw zwoegen.* Dit zijn de hallen van onwetendheid, lering en wijsheid.

Rohit Mehta schrijft in *De Scheppende Stilte*, een commentaar op *De Stem van de Stilte: De Kala Hamsa is de Vogel des Tijds. De twee vleugels geven het Verleden en de Toekomst aan, de tegengestelde polen waartussen ons denken zich beweegt.*

Het zoet rusten tussen de vleugels van dat wat niet geboren is noch sterft duidt op een denken dat vrij is van het verleden en de toekomst en vrij is van tegenstellingen. Het kan de Werkelijkheid waarnemen die niet geboren is en niet sterft.

Dit stukje uit *De Stem van de Stilte* over de Grote Vogel deed mij denken aan het ganzenbord, het spel waarbij je eigen gans, die nog niet de Grote Vogel is, op weg gaat door het leven. Het ganzenbord is een heel oud spel en het is een metafoor van Oude Wijsheid, net zoals we dat zien in oude sprookjes. De tocht over het bord begint met het gooien van de dobbelstenen die staan voor de steen der wijzen, zo wordt gezegd. Kom je op de afbeelding van een andere gans, dan mag je het aantal ogen dat je gegooid hebt nogmaals verder, maar kijkt de gans achterom naar het verleden, dan moet je terug.

Aan het begin van het ganzenbord staat de magiër van de illusie die een groep ganzen meevoert.

Op nummer 6 staat de brug die leidt naar bezinning, want je kunt op nummer 6 betalen om naar de herberg te gaan van nummer 19.

Op nummer 19, de herberg, wordt een beurt overgeslagen en daardoor kun je bezig zijn met het onderzoeken van je motivaties.

Nummer 26, de dobbelstenen, de stenen der wijsheid: je mag nogmaals gooien, omdat je op de goede weg bent.

Nummer 31, de put: je bent tot stilstand gekomen en moet nu wachten tot een ander je eruit haalt. Door de bezinning wordt het eigen functioneren ontmaskerd en na het aanvaarden daarvan ben je een ander mens en kom je uit de put.

Nummer 42: het labyrint of de toren van Babel. In de moderne spelen is het de doolhof. In de Griekse mythe van Ariadne is ook sprake van een labyrint: Theseus kan daar alleen uit komen als hij de draad volgt die hij van Ariadne heeft gekregen en die hij vanaf de ingang door het labyrint heeft gelegd. Onderweg moet er ook nog een minotaurus gedood worden. Ariadne is het Hoger Zelf, het labyrint is het leven, Theseus de zoekende mens en de minotaurus is de dierlijke ziel in de mens.

De toren van Babel is een spiraal die omhoog wijst naar daar waar de Babylonische spraakverwarring overstegen is.

De nummers 47-48-49 werden vroeger gebruikt om de heilige dans der gnomen te dansen. Zeven gnomen, de zeven dwergen, die staan voor de zevenvoudige samenstelling in de mens waardoor de mens de "heilige", wat wil zeggen de "heelmakende" dans danst. Het getal zeven is essentieel bij de bestudering van de mens en zijn motieven: de vier lagere principes en dan de drie hogere (zie het schema van de zevenvoudige samenstelling van de mens, afgedrukt op blz. 234 van *Theosofia* nummer 6, december 2004).

52: de gevangenis: gevangen in illusie of maya tot die doorbroken wordt.

53: de dobbelstenen: je mag nogmaals gooien, ook deze keer is de steen der wijzen op je weg gekomen.

58: de dood: je hebt het gevecht met de draak der wijsheid verloren, die je op de nummers 55-56-57 in staat stelde om te vechten. Je moet opnieuw beginnen, weer bij één, wij zouden kunnen zeggen reïncarneren; de ziel of monade die door vele levens zijn weg zoekt, gaat nogmaals, na een periode van rust, actief worden.

Op nummer 63 ga je de poort naar de tuin door. Je bent de dood gepasseerd op nummer 58. Maar het is moeilijk om precies op 63 uit te komen: je moet met een dobbelsteen net zo vaak gooien tot je het juiste aantal ogen gooit; zo niet, dan moet je het aantal gegooide ogen telkens terug met de dood op de loer op nummer 58.

Nummer 63 is nog de zichtbare kant van het ganzenbord, maar nummer 64 is het

oneindige waar de ziel naar huis gaat: het geestelijke onzichtbare over alle cijfers heen; daar leidt de ganzenhoedster, je hoger Zelf, je verder, omdat de verbinding met het hogere tot stand gekomen is. Zoals je ziet kan niet iedereen de eerste keer winnen: er is maar één winnaar, doch er blijft hoop voor de rest. Speel het spel van het leven mee en zoek naar de waarheid, de altijd aanwezige waarheid in de mens en de natuur.

In *De Geheime Leer* deel I [78] lezen we: 'Hamsa staat gelijk met a-hamsa, drie woorden die betekenen: "Ik ben hij"'. Door het 'Ik ben hij' is de Kala Hamsa een zinnebeeld van Eeuwige Wijsheid in de Vedicische traditie. Het toont de microcosmos die gelijk is aan de macrocosmos. De pelgrimsroute naar Santiago de Compostella in de Pyreneeën bestaat ook uit

een spiraal, net als op het ganzenbord en langs die spiraal hebben veel dorpen, rivieren en bergketens de naam van een gans: hanser ganso, oca, jastro, jaca, enz.

Zo krijgt de gans of de Kala Hamsa een diepere betekenis: de gans komt voor in veel legenden overal op de wereld en in sprookjes, zoals bijvoorbeeld in het sprookje van Moeder de Gans. Je ziet Isis vaak met een gans op haar hoofd. Dit zijn slechts overpeinzingen bij het ganzenbord als oud symbool voor de pelgrims-tocht van de mens door zijn vele levens op weg naar de bewuste hereniging met zijn oorsprong.

Ik ben ingegaan op het symbool van de gans zoals ik het vond in de geschriften van H.P. Blavatsky en niet op de numerologie van het ganzenbord.

Esoterische wijsheid in de Islam - De weg naar God

Men vroeg Khwaja Bayazid: 'Wat is de weg naar God?'
Hij antwoordde: 'Wanneer jij bent verdwenen op de weg,
dan ben je bij God gekomen.'

Let op: 'Als iemand die gehecht is aan de Weg God niet kan zien,
hoe kan iemand die gehecht is aan het zelf God dan (wel) zien?'

'Wanneer de Zon van Goddelijke Kennis, Tassawuff opkomt,
dan wordt alle kennis onwetendheid;
wanneer het Verlangen naar God ontstaat, dan smelten alle verlangens weg.'

In het begin is een leerling niet geschikt om het Goddelijk Licht te ontvangen. Hij is als een vlemuis die het licht van de zon niet kan verdragen. Aangezien het gevaarlijk en dwaas is om in volslagen duisternis te reizen, heeft hij om zijn pad te verlichten een licht nodig, dat minder verblindt dan de zon, zodat hij dat pad veilig kan gaan. Zo'n licht is dat wat van de Meesters komt die, zoals de maan die het licht van de zon weerkaatst, op volmaakte wijze het Geestelijk Licht weerkaatsen.

Uit: *The Theosophist*, december 2002